

I. INFORMAȚII GENERALE DESPRE CURS

Titlul cursului: **Paradigme ale traducerii (RO)**

Codul: **LA 2117**

Numărul de credite: **4**

Locul de desfășurare: **Facultatea de Litere, str. Horea nr. 31**

Programarea în orar a activităților: **Programarea în orar și orele de audiență vor afișate la catedră după definitivarea orarului.**

II. INFORMAȚII DESPRE TITULARUL DE CURS

Numele și titlul științific: **Diana MOȚOC, lector asociat**

Informații de contact: **diana2motoc@yahoo.com**

III. DESCRIEREA DISCIPLINEI

Obiective:

1. cunoașterea conceptelor de bază ale teoriei traducerii, a reflecțiilor asupra traducerii, ale teoriilor traducerii;
2. cunoașterea tipologiei, a modalităților și a metodologiei traducerii cu scopul de a înțelege funcționarea mecanismelor traducerii;
3. cunoașterea tehnicilor și a strategiilor de traducere în vederea aplicării acestora în exercițiul traducerii.

Conținut:

1. Traducerea: mediere lingvistică și culturală.
2. Traducerea și teoria traducerii. Concepte de bază. Periodizare.
3. Evoluția istorică a traducerii și a reflecțiilor teoretice asupra traducerii în istorie. Reflecții moderne asupra traducerii.
4. Traductologia: definiție, diversitate terminologică și conceptuală, obiect de studiu, obiective.
5. Studii teoretice, descriptive și aplicate.
6. Teorii moderne: lingvistice, textuale, comunicative și socio-culturale, psiho-lingvistice, filozofice și hermeneutice.
7. Autori și referințe. Tehnici și strategii de traducere. Conceptualizare, tipologie, exemplificare. Modalități și tipuri de traducere. Metodele și metodologia traducerii.

Competențe:

1. familiarizarea cu conceptele de bază ale traducerii și teoriei traducerii și cu termenii uzuali folosiți în domeniu;
2. cunoașterea problematicei procesului de traducere și a diverselor teorii în jurul acesteia;
3. abilitatea de a dezvolta o analiză teoretică a procesului traducerii cu aplicare practică.

Metode de predare:

1. utilizarea unui discurs interactiv;
2. discuții pe baza diverselor teorii și exemple.

IV. BIBLIOGRAFIA OBLIGATORIE

1. Baker, Mona, *In Other Words*, London: Routledge, 1992;
2. Ballard, M., *De Ciceron à Benjamin*, Presses Universitaires de Lille, 1992;
3. Bell, Roger T., *Translation and Translating*, London: Longman, 1991;
4. Bell, Roger T., *Teoria și practica traducerii*, Editura Polirom, Iași, 2000;
5. Coșeriu, E., "Lo erróneo y lo acertado en la teoría de la traducción", *El hombre y su lenguaje*, Madrid: Gredos, 1977;
6. Chesterman, A., *Memes of Translation*, Amsterdam: John Benjamins, 1997.
7. Delisle, J., *L'analyse du discours comme méthode de traduction*, Cahiers de Traductologie 2, Editions de l'Université d'Ottawa, 1980 (*Translation: an interpretative approach*, Ottawa University Press, 1988);

8. Delisle, J.; Lee-Jahnke, H.; Cormier, M., *Terminología traducción*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2005;
9. Gile, Daniel, *Regards sur la Recherche en Interprétation de Conférence*, Lille: Presses Universitaires de Lille, 1995;
10. Gile, Daniel, *Basic Concepts and Models for Interpreter and Translator Training*, Amsterdam: John Benjamins, 1995;
11. Hatim, B.; Mason, I., *Discourse and the translator*, London: Longman, 1990 (*Teoría de la traducción. Una aproximación al discurso*, Ariel, Barcelona, 1995);
12. Hatim, B.; Mason, I., *The Translator as Communicator*, London: Routledge, 1997;
13. Holmes, J. "The Name and nature of Translation Studies", en *Translated!*, Amsterdam: Rodopi, 1988;
14. Hoof, H. Van, *Histoire de la traduction en Occident*, Paris: Duculot, 1991;
15. House, J., *A model for Translation Quality Assessment*, Tübingen: Gunter Narr, 1981;
16. Hurtado Albir, A., *Traducción y Traductología. Introducción a la Traductología*, Madrid: Cátedra, 2001.
17. Kelly, L., *The True Interpreter*, London: Basil Blackwell, 1979;
18. Kussmaul, P., *Training the Translator*, Amsterdam: John Benjamins, 1995;
19. Ladmiral, J-R., *Traduire : théorèmes pour la traduction*, Paris: Gallimard, 1994;
20. Lederer, Marianne, *La traduction aujourd'hui. Le modèle interprétatif*, Paris : Hachette, 1994;
21. Lederer, Marianne, *La Traduction simultanée*, Paris: Minard, 1981;
22. Mounin, Georges, *Les problèmes théoriques de la traduction*, Gallimard, Paris, 1963 (*Los problemas teóricos de la traducción*, Gredos, Madrid, 1971);
23. Nord, Christiane, *Translating as a Purposeful Activity. Functionalist Approaches Explained*, Translation Theories Explained 1, Amsterdam: St. Jerome, 1997;
24. Seleskovitch, Danica; Lederer, Marianne, *Interpréter pour traduire*, Col. Traductologie n° 1, Paris: Didier Erudition, 1984;
25. Snell-Hornby, Mary, *Translation Studies. An integrated approach*, Amsterdam-Philadelphia: John Benjamins, 1988;
26. Toury, Gideon, *Descriptive Translation Studies and Beyond*, Amsterdam: John Benjamins, 1995;
27. Wilss, Wolfram, *Knowledge and Skills in Translator Behavior*, Amsterdam: Benjamins, 1996.

V. MATERIALE FOLOSITE ÎN CADRUL PROCESULUI EDUCAȚIONAL SPECIFIC DISCIPLINEI

1. extrase de texte prezentate de cadrul didactic prin intermediul proiectorului.

VI. PLANIFICAREA / CALENDARUL ÎNTÂLNIRILOR ȘI A / AL VERIFICĂRILOR / EXAMINĂRILOR INTERMEDIARE

Curs 1

Tematică: Prezentarea tematicii, a structurii generale a cursului, a bibliografiei și cerințelor pentru examen. Justificarea studierii teoriilor traducerii. Traducerea: mediere lingvistică și culturală. Rolul traducerii în istorie și cultură.

Curs 2

Tematică: Traducerea și teoria traducerii. Concepte de bază. Periodizare. Traducerea și reflecțiile teoretice asupra traducerii în istorie: Antichitatea, Evul Mediu, Renașterea. Autori și referințe.

Curs 3

Tematică: Traducerea și reflecțiile teoretice asupra traducerii în istorie: secolul al XVII-lea, secolul al XVIII-lea, secolul al XIX-lea, prima jumătate a secolului al XX-lea. Autori și referințe.

Curs 4

Tematică: Teoria traducerii. Generalități. Definiții. Diversitate terminologică și conceptuală. Traducerea în a doua jumătate a secolului XX. O nouă tipologie a traducerilor.

Curs 5

Tematică: Teorii moderne ale traducerii (Traductologia). Teorii lingvistice: lingvistica comparată tradițională, stilisticile comparate (Vinay et Darbelnet, Newmark, Vazquez Ayora etc.), perspective semiotice, semantice (Nida, Kade). Procedeele sau tehnicile de traducere.

Curs 6

Tematică: Teorii moderne ale traducerii: teoriile textuale. Se traduc texte, nu limbi (Coșeriu). Studii specifice asupra unui anumit tip de traducere: Interpretarea consecutivă și simultană (Seleskovitch, Lederer), traducerea tehnică, traducerea literară, traducerea poetică. Abordarea tipologică, funcțională, intratextuală și extratextuală, interculturală. Aplicații didactice (Delisle).

Curs 7

Tematică: Teorii moderne ale traducerii: teoriile comunicative și socio-culturale. Traducerea ca act comunicativ. Abordarea socio-culturală (traductologii biblice, traducerea literară).

VII. MODUL DE EVALUARE

Evaluarea se va face astfel:

1. lucrare tip proiect individuală – 50%;
2. examen la finalul semestrului – 50%.

VIII. DETALII ORGANIZATORICE, GESTIONAREA SITUAȚIILOR EXCEPȚIONALE

1. Regulamentul nu prevede obligativitatea prezenței la cursuri, dar profesorul are dreptul să țină cont de implicarea studenților, mai ales la cursurile cu caracter interactiv.
2. Profesorul va trebui să explice la prima oră care sunt așteptările sale pe parcursul semestrului și calendarul activităților legate de disciplina predată.
3. Pentru fiecare disciplină se propun două date de examen.
4. Orice fraudă sau tentativă de fraudă intră sub incidența regulamentului care prevede după caz, sancțiuni începând cu eliminarea din examen și nepromovarea acestuia (se acordă nota 1) și terminând cu exmatricularea.
5. Orice contestare a notei obținute va trebui însoțită de o cerere din partea studentului pentru reevaluarea lucrării. Rezultatul acestei reevaluări se va face în decurs de 2 zile de la data contestației.
6. La orice formă de verificare a cunoștințelor, studenții vor fi legitimați înainte sau în timpul desfășurării probei. Prezentarea unui act de identitate la orice formă de examinare este obligatorie.
7. Cadrul didactic fixează un număr de zile și o dată până la care studenții pot semnala eventuale neconcordanțe constatate de aceștia la comunicarea rezultatelor. Dincolo de acest termen, profesorul nu mai poate fi făcut răspunzător pentru trecerea necorespunzătoare a unui rezultat sau de calcularea greșită a unei medii.

IX. BIBLIOGRAFIA SUPLIMENTARĂ SAU RECOMANDATĂ CA LECTURĂ OPȚIONALĂ

1. Bassnett-McGuire, Susan, *Translation Studies*, London: Methuen, 1980;
2. Beeby, A.; Ensinger, D.; Presas, M. (eds.), *Investigating Translation*, Amsterdam: John Benjamins, 2000;
3. Carbonell, O., *Traducción y cultura. De la ideología al texto*, Salamanca: Ediciones Colegio de España, 1999;
4. Cordonnier, Jean-Louis, *Traduction et culture*, Paris, Hatier/Didier, 1995;
5. Dancette, J., *Parcours de Traduction: Étude expérimentale du processus de compréhension*, Presses Universitaires de Lille, 1994;

6. Delisle, J., *La traduction raisonnée. Manuel d'initiation à la traduction professionnelle de l'anglais vers le français*, Col. Pédagogie de la traduction, Les Presses de l'Université d'Ottawa, 1993;
7. Derrida, J., "Des Tours de Babel" en J. Graham (ed.) *Difference in Translation*, Ithaca: Cornell University Press, 1985, 165-207 ("Torres de Babel", *ER. Revista de Filosofía* 5, 1987);
8. Eco, Umberto, *Experiences in Translation* [1997], University of Toronto Press, 2001;
9. Fedorov, A. V., *Vvdenie v teoriju perevoda*, Isdatel'stvo Literaturny na innostrannyj jazykaj, Moskva, 1953 (*Introduction à la théorie de la traduction*, ESTI, Bruxelles, 1968);
10. Gambier, Yves; Gile, Daniel; Taylor, Christopher (eds), *Conference Interpreting: Current Trends in Research*, Amsterdam-Philadelphia: John Benjamins, 1997;
11. Garcia Yebra, V., *Teoría y práctica de la traducción*, Madrid: Gredos, 1982;
12. Garcia Yebra, V., *Traducción: historia y teoría*, Madrid: Gredos, 1994;
13. Garnier, G., *Linguistique et traduction: éléments de systématique comparée du français et de l'anglais*, Caën: Paradigme, 1985;
14. Grellet, F., *Apprendre à traduire*, Presses Universitaires de Nancy, 1991;
15. Guillemin-flescher, J., *Syntaxe comparée du français et de l'anglais. Problèmes de traduction*, Ophrys, Paris, 1981;
16. Hermans, T. (ed.), *The Manipulation of Literature. Studies in Literary Translation*, Croom Helm: London, 1985.
17. Hermans, Th., *Translation in Systems*, Translation Theories Explained 7, Manchester: St Jerome, 1999;
18. Holz-Mänttari, J., *Translatorisches Handeln. Theorie und Methode*, Suomalainen Tiedekatemia, Helsinki, 1984;
19. Hönl, H. G.; Kussmaul, Paul, *Strategie der Übersetzung*, Tübingen: Gunter Narr, 1982;
20. Horguelin, P. A., *Anthologie de la manière de traduire. Domaine français*, Montréal: Linguatex, 1981;
21. Hurtado Albir, A. (dir.), *Enseñar a traducir. Metodología en la formación de traductores e intérpretes*, Madrid: Edelsa, 1999;
22. Intravaia, P.; Scavée, P., *Traité de stylistique comparée du français et de l'italien*, Paris: Didier, 1979.
23. Ionescu, Tudor, *Știința sau/și arta traducerii*, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2003;
24. Katan, D., *Translating Cultures. An Introduction for Translators, Interpreters and Mediators*, Manchester: St Jerome, 1999;
25. Kautz, U., *Didaktik des Übersetzens und Dolmetschens*, München: Iudicium Verlag, 2000;
26. Lefevere, A., *Translation, History, Culture. A sourcebook*, London: Routledge, 1992;
27. Lörscher, W., *Translation performance, Translation process, and Translation strategies*, Tübingen: Gunter Narr Verlag, 1991;
28. Lotbinière-Harwood, Susanne de, *Rebelle et infidèle, la traduction comme pratique de réécriture au féminin. The Body Bilingual, Translation as a rewriting in the feminine*, Les Éditions du remue-ménage-Women's Press, Montréal-Toronto, 1991;
29. Lvóvskaya, Z., *Problemas actuales de la traducción*, Granada: Método, 1997;
30. Maier, C. (ed.), *Evaluation and Translation, The Translator*, 6, 2000;
31. Malblanc, A., *Pour une stylistique comparée du français et de l'allemand*, 21 ed. Paris: Didier, 1961;
32. Margot, J. C., *Traduire sans trahir*, Lausanne: L'Age d'Homme, 1979;
33. Meschonnic, H., *Poétique du traduire*, Paris, Verdier, 1999;
34. Mounin, Georges, *Les belles infidèles*, Paris: Cahiers du Sud, 1955;
35. Munday, J., *Introducing Translation Studies. Theories and applications*, London: Routledge, 2001;
36. Neubert, A.; Shreve, G., *Translation as Text*, Kent State University Press, 1992;
37. Newmark, P., *A textbook of translation*, London: Prentice Hall, 1988 (*Manual de traducción*, Madrid: Cátedra, 1992);
38. Nida, E.A.; Taber, Ch., *Theory and Practice of Translation*, Leiden: Brill, 1969 (*La traducción: teoría y práctica*, Madrid: Ediciones Cristiandad, 1986);

39. Nord, Christiane, *Textanalyse und Übersetzen*, J. Heidelberg: Groos Verlag, 1988 (*Text analysis in Translation*, Amsterdam, Rodopi, 1991);
40. Ortega Y Gasset, J., "Miseria y esplendor de la traducción", 1937 (*Obras Completas*, Ediciones Revista de Occidente, Madrid, 1976, t 5);
41. Paz, O., *Traducción: literatura y literalidad*, Barcelona: Tusquets, 1971;
42. Rabadán, R.; Fernández Nistal, P., *La traducción inglés-español: fundamentos, herramientas, aplicaciones*, Universidad de León, 2002;
43. Reiss, Katharina [1971], *La critique des traductions, ses possibilités et ses limites* (traduit de l'allemand par C. Bocquet), Arras, Artois Presses Université, 2002;
44. Reiss, Katharina, *Texttyp und Übersetzungsmethode. Der operative Text*, Scriptor, Kronberg, 1976;
45. Reiss, Katharina; Vermeer, Hans J., *Grundlegung einer allgemeinen Translationstheorie*, Niemeyer, Tübingen, 1984 (*Fundamentos para una teoría funcional de la traducción*, Madrid: Akal, 1996);
46. Robinson, D., *Translation and Empire*, Translation Theories Explained 4, Manchester: St. Jerome, 1997;
47. Rossell Ibern, A. M., *Manual de traducción alemán-castellano*, Barcelona: Gedisa, 1997;
48. Steiner, G., *After Babel*, Oxford University Press, 1975 (*Después de Babel*, Méjico: FCE, 1980);
49. Torre, E., *Teoría de la traducción literaria*, Madrid, Síntesis, 1994;
50. Toury, Gideon, *In Search of a Theory of Translation*, Tel Aviv: The Porter Institute for Poetics and Semiotics, Tel Aviv University, 1980;
51. Tricás Preckler, M., *Manual de traducción francés-castellano*, Barcelona: Gedisa, 1995;
52. Vazquez Ayora, G., *Introducción a la Traductología*, Georgetown University Press, 1977;
53. Vega, M. A., *Textos clásicos de Teoría de la traducción*, Madrid: Cátedra, 1994;
54. Vermeer, Hans J., *Aufsätze zur Translationstheorie*, Heidelberg: Mimeo, 1983;
55. Vidal Claramonte, C. A., *El futuro de la traducción. Últimas teorías, nuevas aplicaciones*, Valencia: Institució Alfons el Magnànim, 1998;
56. Vinay, Jean-Paul; DARBELNET, Jean, *Stylistique comparée du français et de l'anglais. Méthode de traduction*, París: Didier, 1958;
57. Wilss, Wolfram, *Übersetzungswissenschaft. Probleme und Methoden*, Klett, Stuttgart, 1977 (*The Science of Translation. Problems and Methods*, Gunter Narr Verlag, Tübingen, 1982).

Semnătura titularului de curs

Diana Moțoc, lect. asoc.

Semnătura șefului de catedră

Conf. dr. Izabella Badiu

Semnătura decanului

Prof. dr. Corin Braga

Ștampila facultății